

Cultura i televisió de qualitat

En els últims 20 anys, una de les aportacions més influents per a la comprensió de la nova societat en construcció ha estat, sens dubte, la trilogia de Manuel Castells sobre *L'era de la informació* (*The information age: economy, society and culture*, 1996). Es tracta d'un veritable clàssic contemporani, reiteradament citat i plagiat, que proporciona una anàlisi i una interpretació general d'aquesta etapa del capitalisme. Centrada en el desplegament de l'economia informacional i la societat xarxa, l'obra conté interessants suggeriments de fons sobre el lloc i la funció de la cultura en la societat.

D'aquests suggeriments, el més captivador és el que assenyala la progressiva "autonomia de la cultura" respecte a les "bases materials de la nostra existència".

La cultura (les cultures) ha estat i és l'expressió de les nostres formes de vida, de l'acomodament a uns entorns naturals, socials i històrics determinats. Ara, però, seguint Castells, els mitjans i recursos tecnològics ens permetrien separar la nostra participació en la cultura del lloc on vivim o de les determinacions convencionals d'ordre econòmic, social i polític. Ara la cultura hauria incorporat la nostra manera d'apropiar-nos de la natura, del passat, del món. La cultura ja seria el factor clau de la nostra experiència. Seríem, som, pròpiament, més que en qualsevol època anterior, cultura. Habitants d'uns universos construïts artificialment (reals i virtuals) a partir dels recursos culturals que tenim a l'abast.

Des d'aquesta perspectiva, no més podem ser efectivament lliures si podem fer-nos cultes, disposar d'unes bones dietes culturals i d'un bon metabolisme. La qualitat de la nostra cultura qualifica i estableix els límits de la nostra llibertat. Per això la cultura –i els mitjans i xarxes de comunicació que li fan d'infraestructura– és un eix principal de les polítiques socials: cal assegurar l'accés igualitari, universal, de qualitat, a les fonts de la informació, el coneixement i la cultura. I per això és tan important que les societats (comunitats, cultures) disposin d'uns sistemes audiovisuals i unes xarxes que garanteixin la disponibilitat de continguts i recursos concebuts amb vocació de rendibilitat social i no pas estrictament econòmica.

JOAN M. TRESSERRAS

COMUNICÒLEG, UAB

SUSANA SUBIRANA

Catalunya és una de les àrees culturalment i comunicacionalment més obertes i promíscues del món, sovint identificada com a terra de pas, de barreja i de síntesi; cruïlla entre tradicions europees, vincles hispànics, alè mediterrani, proximitat africana; escenari d'una extraordinària diversitat animada per les noves migracions globals, l'impacte d'un turisme també global i la flexibilitat inclusiva de les pròpies polítiques educatives i culturals... En aquestes condicions, en una època com la descrita, la possibilitat de la comunitat d'afectes, de la cohesió soci-

Catalunya és una àrea promíscua i per tant necessita instruments culturals prestigiosos. Afeblir-los i pactar amb qui nega la nació és esperpèntic

al, de la nació complexa i d'adscripció voluntària, de la identitat oferta com a dret de pertànyer, necessita d'instruments prestigiosos i de qualitat que retroalimentin el sistema cultural.

Empobrir el sistema cultural català comporta l'afebliment de la nació i fer-la políticament inviable. El sistema cultural i de comunicació fa referència a moltes àrees i sectors, a molts col·lectius professionals que necessiten bons instruments i suports per desplegar la seva acció creadora i recreadora. És mitjançant aquesta acció que renovem i estimulem les nostres identifications i els nostres punts de vista. Però dins de la trama complexa del sistema cultural, hi ha dos pilars que tenen una funció bàsica i dels quals depèn en bona mesura la salut del conjunt del sistema: internet i la televisió. Internet és el gran centre de reciclatge de continguts de les cultures que passen el filtre de la digitalització i ja és l'espai principal de generació de les noves pràctiques culturals i d'interrelació. La televisió és, encara, l'eix de l'audiovisual, el mitjà més transversal, de més capacitat de penetració en l'imaginari col·lectiu, el principal prescriptor d'hàbits i comportaments. Disposar d'una presència important a internet i al sistema televisiu i audiovisual és imprescindible. I ha de ser una presència qualificada, competent, concebuda per atendre l'interès públic, que permeti fer visible i accessible el propi patrimoni... Ha de ser una presència... com la que ja tenim.

Dijous passat, a Barcelona, van coincidir dos actes que compartien un rerefons indesitjat però ineludible: les anunciades i pactades modificacions a la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, amb afectació sobre el pressupost i l'estructura directiva. En el primer dels actes, a la seu del CAC, amb una assistència qualificada, es presentava l'obra d'Eva Pujadas *La televisió de qualitat*. En el segon, al FAD, la Fundació Irla guardonava Mònica Terribas amb el Memorial Francesc Macià per la seva tasca professional al capdavant de la televisió pública nacional. Una de les primeres regles del bon govern deu ser no espatllar el que funciona bé. Si fas canvis, tries la gent més competent perquè t'ajudi. I si els has de negociar, ho fas amb aquells que comparteixen els objectius substantius de la teva política. Sembla talment que, retallant compulsivament les bases materials de la nostra existència, hi ha qui busca anul·lar la principal empresa que mai ha tingut la nostra cultura. Davant la hipòtesi que la nació esdevingui real, pacten i s'alien amb qui la nega. Paradoxal. Esperpèntic. Cranis privilegiats.